

Ju2025/01097
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.da@regeringskansliet.se

Remissvar SOU 2025:56 Stärkt skydd för domstolarnas och domarnas oberoende

Tingsrätten är positiv till det övergripande syftet med de föreslagna ändringarna; att stärka skyddet för domstolarnas och domarnas oberoende. Det finns dock anledning att särskilt peka på vissa frågor, vilket tingsrätten gör nedan.

Tingsrätten tillstyrker att det skapas en Domaransvarsnämnd och den prövningsordning som föreslagits samt ser särskilt positivt på att initiativrätten till Domaransvarsnämnden i frågor om avsättning, avstängning och läkarundersökning begränsas till Riksdagens ombudsmän. Tingsrätten har inte, givet att prövningstillstånd till Högsta domstolen vid överklagande av beslut om avsättning och avstängning inte ska krävas, någon synpunkt på att Svea hovrätt som första instans ska pröva överklaganden av Domaransvarsnämndens beslut. Vi noterar emellertid, likt utredaren, att föreslagen ordning inte står i samklang med vad som gäller vid överklagande av vissa av advokatsamfundets beslut. Denna inkonsekvens bör enligt tingsrättens mening hanteras på så sätt att prövningsordningen för advokatsamfundets beslut ändras.

Tingsrätten har inga synpunkter på den föreslagna ändringen av Domarnämndens organisation. Därtill framstår renodlingen av Domarnämndens uppgifter – där till exempel uppdraget att främja rekrytering av ordinarie domare i stället ska ges till Domstolsstyrelsen – som ändamålsenligt och resurseffektivt.

Tingsrätten delar utredningens bedömning om att det i den nya lagen om domstolar och domare bör finnas vissa grundläggande bestämmelser om ordinarie domares rättsställning. Den föreslagna ordningen framstår som en naturlig konsekvens av grundlagskommitténs ställningstaganden i fråga om en ny prövningsordning för vissa frågor som rör ordinarie domares rättsställning. I likhet med vad utredningen redogjort för delar tingsrätten även utredningens bedömning att intresset av en sammanhållen och överblickbar reglering av ordinarie domares rättsställning talar för att på det sätt som föreslås samla vissa bestämmelser i den nya lagen.

Tingsrätten tillstyrker utredningens förslag att det – för att grundlagskommitténs tankegångar ska få fullt genomslag – bör införas bestämmelser av innebörden att en och samma person inte samtidigt får vara ledamot eller ersättare i Domstolsstyrelsens styrelse, Domarnämnden och Domaransvarsnämnden. Detta knyter även an till det som utredningen

beskriver har berörts av några av grundlagskommitténs remissinstanser gällande att presidenten för Svea hovrätt inte bör ingå i Domaransvarsnämnden för det fall Svea hovrätt ska vara överprövningsinstans för Domaransvarsnämndens beslut.

I handläggningen av detta ärende har lagmannen Anders Domert och rådmännen Wilhelm Rönnqvist och Jon Runebjer deltagit.

Anders Domert